

Delegacija
Evropske
komisije u
BiH

EU Newsletter

SPECIJALNO IZDANJE | 25. mart 2007.

TöGethé®

SINCE 1957

50. GODIŠNJICA RIMSKOG UGOVORA
Slavimo Evropu!

Evropska zastava je usvojena 1985. godine. Krug sastavljen od zlatnih zvjezdica predstavlja solidarnost i harmoniju između naroda Evrope.

Kratka istorija Evropske unije

Počeci: Rat i mir

Stoljećima je Evropa bila poprište čestih i krvavih ratova: između 1870. i 1945. godine Francuska i Njemačka su se sukobljavale tri puta uz ogromne ljudske žrtve. Brojni evropski lideri bili su uvjereni da je jedini način da se osigura trajni mir između njihovih zemalja ekonomsko i političko ujedinjenje.

Francuski ministar vanjskih poslova Robert Schuman je 1950. godine predložio ujedinjenje industrija za proizvodnju uglja i čelika u Zapadnoj Evropi. Godinu dana kasnije osnovana je Evropska zajednica uglja i čelika (European Coal and Steel Community) (ECSC). Ova zajednica je imala šest osnivača: Belgija, Savezna Republika Njemačka, Luksemburg, Francuska, Italija i Holandija. Moć donošenja odluka o pitanjima industrija za proizvodnju uglja i čelika u ovim zemljama prešla je u ruke nezavisnog, nadnacionalnog tijela pod nazivom "Visoki autoritet (High Authority)". Jean Monnet bio je prvi predsjednik ovog tijela.

Preko tri zajednice od Evropske unije

ECSC je pokazala takav uspjeh da je nekoliko godina kasnije ovih šest zemalja odlučilo napraviti korak dalje i integrisati i druge sektore privrede. Oni su 1957. godine potpisali Rimski ugovor kojim je uspostavljena Evropska zajednica za atomsku energiju (EURATOM) i Evropska ekonomska zajednica (EEZ). Ovim ugovorom države članice su počele da uklanjaju trgovačke barijere i da formiraju tzv. zajedničko tržište.

Tri evropske zajednice su 1967. godine ujedinjene, i od tada postoji jedna Komisija i jedno Vijeće ministara, kao i Evropski parlament.

Prvobitno su članovi Evropskog parlamenta birani iz reda

parlamentaraca država članica, ali se od 1979. godine organizuju direktni izbori koji pružaju mogućnost građanima država članica da glasaju za svoje kandidate. Ovi izbori se održavaju svake pete godine.

Ugovor iz Mاستrihta je 1992. godine uveo nove oblike saradnje između vlada država članica, na primjer u vezi sa pitanjima odbrane ili oblasti pravosuđa i unutrašnjih poslova. Dodajući ovu međudržavnu saradnju već postojećem sistemu "Zajednice", Ugovorom iz Mاستrihta kreirana je Evropska unija (EU).

Integracija znači zajedničku politiku

Ekonomska i politička integracija između država članica EU-a znači da ove zemlje moraju donijeti zajedničke odluke o brojnim pitanjima. One su morale razviti zajedničku politiku u mnogim poljima - od poljoprivrede do kulture, od potrošačke politike do konkurencije, od pitanja zaštite okoline i izvora energije do transporta i trgovine. Na samom početku, fokus je bio usmjeren na zajedničku ekonomsku politiku kada je riječ o uglju i čeliku i na agrarnu politiku. Druge politike su donošene vremenom i u skladu sa konkretnom potrebom.

Neki ključni ciljevi politike izmijenjeni su u svijetlu novih okolnosti. Na primjer, cilj agrarne politike nije više da se što je moguće jeftinije proizvede što više prehrambenih proizvoda. Danas je cilj pomoći poljoprivrednim proizvođačima da koriste metode kojima će uzgajati zdravu i visokokvalitetnu hranu i koje će štiti okolinu od zagađenja. Pitanje zaštite okoline danas je dio svih politika koje donosi Evropska unija.

Odnosi EU sa ostatkom svijeta, također, su postali veoma značajni - Unija pregovara o glavnim trgovačkim i sporazumima o pružanju

Šta proslavljamo 25. marta?

Potpisivanjem Ugovora iz Rima 25. marta 1957. godine stvorena je naša evropska porodica, i sada 50 godina kasnije, mi smo postali čak i bliži jedni drugima. I dok različitosti u kulturi, jeziku i tradiciji ostaju, naše jedinstvo se temelji na zajedničkim vrijednostima: sloboda, demokratija, vladavina zakona, poštovanje ljudskih prava i jednakost. Pedeset godina kasnije imamo puno razloga za proslavljanje.

EU je donijela mir i stabilnost: pedeset godina nije bilo rata između bilo koje od zemalja koje danas čine Uniju. Integracija i proširenje sa šest na dvadeset i sedam zemalja imale su jednu od ključnih uloga u tome. EU je, u isto vrijeme, postala snaga očuvanja mira u svijetu.

Demokratija je jedna od suštinskih vrijednosti koju dijele sve članice. Između brojnih drugih vrijednosti, EU je duboko utemeljila opštu slobodu dodajući joj i neke nove slobode - slobodu da se ljudi i robe mogu nesmetano kretati preko granica. Građani mogu studirati, raditi i živjeti u drugim državama EU i svugdje uživati zdravstvene i

socijalne privilegije. EU je takođe postavila temelje u području gdje granice ne predstavljaju prepreku za pravdu i sigurnost.

Građani EU imaju životni standard koji važi za jedan od najboljih na svijetu i ujedno imaju najveća socijalna prava. Ovo je "evropski način": uspostaviti ravnotežu između rastućeg blagostanja i evropskog socijalnog modela. Ujedinjena ekonomska snaga takođe je donijela i globalnu odgovornost, koju EU izražava kroz svoju trgovinsku i politiku pružanja pomoći.

Zajednička saradnja dovela je do formiranja jedinstvenog tržišta - najveće zone slobodne trgovine na svijetu, jedinstvene valute koju koristi većina građana EU i zajedničkih standarda za zaštitu okoline i sigurnost proizvedenih roba. Time su otvorena nova radna mjesta i povećan je ekonomski rast, kao i veći izbor između konkurentnih cijena roba i usluga.

Svako od ovih jedinstvenih dostignuća vrijedi proslaviti, ali ova proslava nije posvećena samo prošlosti. Ovo je jedinstvene prilika da se bolje razumije sadašnjost i da se pogled usmjeri naprijed, ka budućnosti.

Bosna i Hercegovina može i treba biti dio ove budućnosti: EU je više puta potvrdila evropsku perspektivu zemalja Zapadnog Balkana. Nadam se da dostignuća i principi Evropske unije mogu biti uspješan model i inspiracija za lidere ove zemlje da obave neophodne reforme i za to dobiju priznanje koje svi bh. građani žele i zaslužuju.

ambasador Dimitris Kourkoulas

pomoći drugim zemljama i razvija Zajedničke vanjske i sigurnosne politike (CFSP).

Jedinstveno tržište

Prošlo je dosta vremena dok su države članice uspjele ukloniti sve trgovačke barijere i zamijeniti vlastito "zajedničko tržište" za istinski jedinstveno tržište na kojem se robe, usluge, ljudi i kapital mogu slobodno kretati. I pored toga što još uvijek postoje neke oblasti u kojima se mora odraditi nedovršeni posao, kako što je na primjer kreiranje jedinstvenog tržišta finansijski usluga, Jedinstveno tržište je službeno formirano krajem 1992. godine.

Tokom 90-ih godina prošlog stoljeća za ljude je postalo veoma lako da se kreću širom Evrope s obzirom da su pasoši i carinske kontrole ukinute na gotovo svim unutrašnjim granicama Unije. Jedna od posljedica je veća mobilnost građana Evropske unije. Na primjer, od 1987. godine više od milion mladih Evropljana studiralo je u inostranstvu zahvaljujući podršci EU-a.

Jedinstvena valuta

Još od 1992. godine Evropska unija je donijela odluku o formiranju Ekonomske i monetarne unije (EMU), koja je uključivala i uvođenje zajedničke evropske valute pod upravom Evropske centralne banke. Jedinstvena valuta - euro - postala je realnost 1. januara 2002. godine kada su novčanice i kovanice eura zamijenile nacionalne valute u dvanaest od petnaest država članica: Belgija, Njemačka, Grčka, Španija, Francuska, Irska, Italija, Luksemburg, Holandija, Austrija, Portugal i Finska.

Slovenije je 1. januara 2007. godine, postala prva od deset zemalja koje su se pridružile Uniji 2004. godine, koja je počela koristiti euro. Kako bi ovo ostvarila, morala je ispuniti zahtjevne finansijske i ekonomske kriterije.

Porodica koja raste

Evropska unija je "porasla" kroz uspješan prijem novih članica. U početku, kada je 1951. godine osnovana Evropska zajednica uglja i čelika, Uniju je bila sastavljena od šest zemalja - Belgija, Njemačka, Francuska, Italija, Luksemburg i Holandija. Potom je uslijedilo šest uspješnih proširivanja:

- ★ 1973. - Danska, Irska i Velika Britanija
- ★ 1981. - Grčka
- ★ 1986. - Španija i Portugal
- ★ 1995. - Austrija, Finska i Švedska
- ★ 2004. - Češka Republika, Estonija, Kipar, Latvija, Litvanija, Mađarska, Malta, Poljska, Slovačka i Slovenija.
- ★ 2007. - Bugarska i Rumunija

Bugarska i Rumunija su pristupile Uniji 2007., dok su Hrvatska i Turska počele pregovore o članstvu 2005. godine.

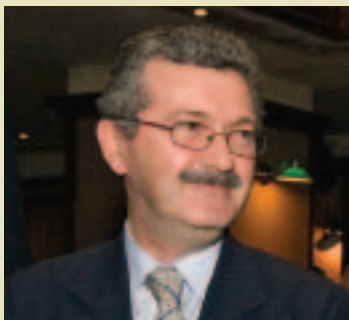
Danas Unija ima 480 milion građana i 27 država članica.

Na Evropsku uniju otpada 20% svjetske trgovine i 25% svjetskog bruto proizvoda. Unija, također, pruža 55% ukupne svjetske, razvojne pomoći.

Kako bi se osigurao nastavak djelotvornog funkcionisanja i nakon proširivanja, Uniji je bio potreban jednostavniji sistem donošenja odluka, stoga su Ugovorom iz Nice uspostavljena nova pravila koja su odnosila na veličinu institucija EU-a i način na koji one trebaju da rade. Ovaj ugovor je stupio na snagu u februaru 2003. godine.

Šta znači proces integracija za BiH?!

Danas, pedeset godina nakon potpisivanja Rimskog ugovora, Evropa slavi svoje jedinstvo koje se zasniva na zajedničkim vrijednostima: slobodi, demokratiji, vladavini prava, poštivanju ljudskih prava i ravnopravnosti. Bosna i Hercegovina istrajna u svom opredjeljenju da se pridruži Evropskoj obitelji, se nalazi na svom putu integriranja u društvo stabilnosti, prosperiteta i sigurnosti, društvo koje svi Bosanci i Hercegovci žele.

Nakon ispunjavanja uslova iz Mape puta i Studije Izvodljivosti, Bosna i Hercegovina je postigla značajan napredak na svom putu evropskih integracija i prešla u novu fazu odnosa sa Evropskom unijom, fazu pregovaranja o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju. Zaključivanjem pregovora i potpisivanjem Sporazuma dolazimo u fazu kada moramo pristupiti ispunjavanju preuzetih obaveza iz Sporazuma ali se i pokazati kao pozdan partner koji ispunjava dogovorene obaveze i koji ima jasnu viziju svoje budućnosti unutar EU. Integriranje jedne nove članice osim što doprinosi unaprijeđenju sigurnosti i stabilnosti Evrope, donosi i ekonomsku korist za obje strane. U tom pogledu, posebne prednosti od integriranja, odnosno članstva u EU, imaju male zemlje poput Bosne i

Hercegovine, jer u zajednici zemalja imaju veću važnost na svjetskoj sceni. Otvorene granice, tj. slobodni protok radne snage, robe i kapitala utiče na porast nacionalnog dohotka, porast stranih investicija, ubiranje poreza kao i smanjenje stope „sive ekonomije“. Pristup korištenju fondova EU otvara nove mogućnosti - mogućnost modernizacije i ekonomskog razvoja za vrlo kratko vrijeme. S druge strane, granice više ne predstavljaju prepreke, tako da je i putovanje duž cijele Evrope nevjerojatno - bez pasoša.

Sve su to razlozi, EVROPSKI RAZLOZI zbog kojih i naša zemlja Bosna i Hercegovina želi da postane članica Evropske unije, da dobije mogućnost da gleda u bolju budućnost kao i da razgovora o tome kakvu to zapravo Evropu svi mi želimo.

Osman Topčagić

direktor

Direkcija za evropske integracije BiH

Neke od publikacija i drugi materijali izdati povodom godišnjice

Publikacije

Vodeći Evropu ka svijetu - 50 godina vanjskih odnosa Evropske komisije - publikacija, koja je dostupna i u elektronskoj formi, govori o razvoju i širenju četiri osnovne komponente vanjskih odnosa EU - trgovina, razvoj, pomoć, humanitarna pomoć i vanjska politika. (Dostupna samo na engleskom jeziku.)

Statistički portret Evropske unije u 2007. - daje opšti uvod u područja politike i ciljeva koji su navedeni u preambuli Ugovora o EEZ kao i set od 50 statističkih pokazatelja kako su se ova područja razvijala i šta je postignuto u proteklih 50 godina.

Evropska unija: narednih 50 godina

- Kolekcija od 50 članaka vodećih mislilaca i donosilaca odluka širom Evrope i dalje. Sadržaju publikacije doprinos su dali narodi svake države članice, a u uvodu govore Angela Merkel, njemačka kancelarka i Jose Manuel Barroso, predsjednik Evropske komisije. (Ova publikacija je nastala na inicijativu Biznis izdanja Financial Timesa i projekta Agora u saradnji sa Londonskom školom ekonomskih i političkih nauka).

50 godina Ugovora Euratom - Ova knjiga daje pregled 50.-e godišnjice potpisivanja Ugovora Euratom, istorijske aspekte i kako su se njegovi instrumenti koristili proteklih 50 godina njegovog postojanja, te koja su glavna područja koja Euratom pokriva: razvoj istraživanja i širenje znanja, zaštita zdravlja i okoline, nuklearna ekonomija, nuklearne zaštitne mjere i korištenje nuklearnih materijala u miroljubive svrhe, međunarodni odnosi. (Štampano na njemačkom, engleskom i francuskom jeziku.)

Video materijali

EU audiovizualne usluge su producirale nekoliko video materijala koji ilustriraju ključne događaje procesa stvaranja Evropske unije.

Video materijal o zaštiti okoline govori o 50.-oj godišnjici Evropske politike za zaštitu okoline i njenim dostignućima. Prošle, sadašnje i buduće aktivnosti za zaštitu okoline ilustrovane su kroz teme: vazduh, voda, otpad, priroda i biorazličitosti, zaštita okoline od strane građana, hemikalije i klimatske promjene.

DVD "Evropa treba svoje vizije" sadrži "najbolje" od Predstavništva Evropske komisije u Njemačkoj nastalo tokom natjecanja mladih u kreativnosti koje je održano pod nazivom "Tvojaropska vizija (Your European vision)". Materijal prikazuje vizije mladih ljudi o Evropi. Kako mladi ljudi vide budućnost u "svojoj" Evropi?

CD materijali

50 pjesama iz Evrope - predstavništvo Evropske komisije u Španiji izdaće CD sa 50 evropskih pjesama, po jedna godišnje, a koje su nekada bile veoma popularne u Španiji.

Novčić godišnjice

Države članice u kojima se koristi euro izdaće 25. marta zajedničku kovanicu od 2 eura u povodu obilježavanja godišnjice. Strana novčića koja je bila različita za svaku od država članica na ovoj kovanici će biti ista dok će se druga strana biti dizajnirana različito, zavisno od zemalja članica.

Poštanske markice

Irske, njemačke, španske, grčke i portugalske pošte izdaće markice povodom godišnjice.

Lutrija

Državna organizacija slijepih lica u Španiji, urednici popularne lutrije, izdaće, povodom godišnjice, tiket za lutriju broj 25.03.1957.

Logotip godišnjice

Logotip 50. godišnjice Rimskog sporazuma izrađen je na 23 jezika EU zadržavajući svoju originalnu verziju. Logo je rezultat natječaja u kojem je učestvovao 1701 dizajner i student dizajna iz svih zemalja članica EU.

Logotip predstavlja grafičku interpretaciju glasa svih Evropljana, posebno novih generacija. Ovi Evropljani teže ka miru, stabilnosti i blagostanju uz osiguravanje prava na njihove posebnosti i različitosti. Riječ "zajedno" izražava, na jednostavan i neposredan način, ono što originalno predstavlja ideju Evrope: ne samo političke, finansijske ili geografske granice, nego, prije svega, saradnju i solidarnost. Različita pisma koja koriste različite slovne znakove, izražavaju različitosti evropske istorije i kulture dok u sebi zadržavaju zajedništvo kroz riječ "zajedno", koja sama po sebi daje odgovarajući smisao.

Događaji povodom proslave godišnjice

Brojni događaji širom Evrope i posebni događaji u svakoj od članica uključujući kinoprojekcije, konferencije, izložbe, festivale, muzičke koncerte, plesne performanse, sportske događaje, itd. organizovani su povodom proslave 50. godišnjice.

Njemačka, koja trenutno predsjedava Unijom, održaće 24. i 25. marta neformalni samit predsjednika država i vlada u Berlinu kako bi razgovarali o opštim pitanjima i vanjskim odnosima.

Mladi ljudi starosti od 18 do 30 godina iz svih zemalja EU sastace se u Rimu kako bi razgovarali o ključnim pitanjima za budućnost Evrope kao što su globalizacija, zaštita okoline, evropski socijalni i ekonomski model. Ovaj samit mladih održaće se u isto vrijeme kada i onaj šefova država i vlada u Berlinu.

Međunarodnu parlamentarnu proslavu 50. godišnjice organizovaće predsjednik Italijanskog senata i predsjednik Parlamenta, koji su pozvali svoje kolege – predsjednike parlamenata zemalja EU, Evropskog parlamenta i parlamenata država kandidata – da uzmu učešće u nizu događaja koji će se održati u Firenci i Rimu 22. i 23. marta.

Diljem svijeta

Delegacije Evropske komisije koje se nalaze diljem svijeta organizovaće događaje u kojima će učestvovati široka javnost, mladi ljudi, studenti i profesori, mediji i predstavnici civilnog društva. Proslave će istaći sve bližu saradnju EU sa svojim partnerima i unaprijediti dijalog. Građani i vlade u partnerskim zemljama će takođe imati priliku da razmotre šta ova prekretnica znači za njih, šta je EU učinila za njihovu zemlju i kakva im je perspektiva u budućnosti.

Događaji u BiH

EU Info centar (EUIC) će 22. marta u 11:00 sati biti otvoren u opštini Stari Grad u Sarajevu. Opština je besplatno ustupila korištenje svojih prostorija kako bi se podržao izvor pouzdanih informacija za sve one koji žele više doznati o EU i procesu integracije.

U ime Predsjedništva EU, Njemačka ambasada će organizovati koncert na otvorenom ispred Sarajevske katedrale 24. marta i gala koncert u Narodnom pozorištu 25. marta.

Novodizajnirana, interaktivna web stranica Delegacije EK biće stavljena u funkciju za 50. godišnjicu.

Centar za strateške studije Međunarodnog foruma Bosna će održati javnu debatu "Budućnost BiH i EU" 24. marta u hotelu Holiday Inn u Sarajevu, s početkom u 11.00 sati.

EURS će 24. marta u 12.00 sati organizovati specijalnu vožnju tramvajem kroz Sarajevo u kojem će se na relaciju Narodna biblioteka-Katedrala voziti šefovi svih EU misija u BiH. Takođe će se organizovati informativna kampanja putem radio i TV emisija.

EUPM će organizovati prevoz za djecu iz svih dijelova BiH na događaj sa brojnim aktivnostima kako što su slikanje lica i umjetničke radionice, kvizovi, radionice u kojima će učestvovati policajci koji će pružiti informacije o samoodbrani i kako se ponašati u saobraćaju, predstava i proslava rođendana. Događaj će se održati 24. marta između 11:00 i 14:00 sati u Sarajevu.

EUFOR će 24. marta otvoriti informativne štandove na kojima će dijeliti promotivne materijale.

EU Info centri u Sarajevu, Mostaru, Banjaluci i Brčkom će održati radionice za studente, na kojim će, između ostalih, predavati prof. N. Mišića na temu "EU iz perspektive države kandidata" i A. Mirašića na temu "Pristupni fondovi za istraživanja i inicijative", koje će biti održano 26. marta na Pravnom fakultetu u Mostaru.

Europlus Doboj – Centar za promociju evropskih vrijednosti, održaće 27. marta javnu debatu o napretku BiH na puta ka Evropi. Natjecanje u prezentacijama na temu "EU – put i očekivanja" biće održano tokom ove debate, koja će se održati u hotelu Bosna u Doboju s početkom u 12:30 sati.

Komesar Olli Rehn u Sarajevu

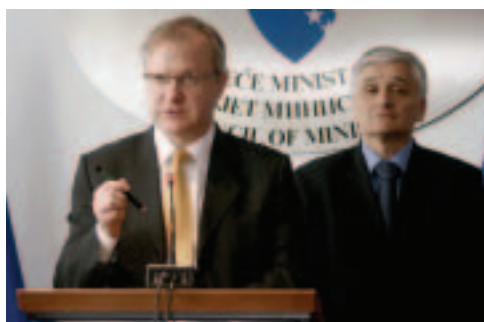
Komesar za proširenje Olli Rehn stigao je u posjetu Sarajevu 15. marta 2007. godine. On je doputovao iz Crne Gore, gdje je parafirao Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između ove zemlje i Evropske unije.

Tokom svog boravka u Sarajevu, komesar Rehn se susreo sa Predsjedništvom BiH - gosp. Nebojšom Radmanovićem, gosp. Željkom Komšićem i gosp. Harisom Silajdžićem - sa kojima je imao razgovor o evropskoj perspektivi BiH i uslovima koje ona mora ispuniti kako bi potpisala Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju. Gosp. Rehn je savjetovao članove Predsjedništva da iskoriste svoj politički uticaj i osiguraju reformu policije i saradnju sa Međunarodnim tribunalom za ratne zločine. Na konferenciji za štampu, gosp. Radmanović je istakao da postoji politički koncenzus kada je riječ o želji da se krene ka Evropi, ali da neophodne reforme još nisu obavljene. On je pozdravio nastavak podrške EU.

Komesar Rehn se obratio članovima oba doma Parlamenta BiH na plenarnoj sjednici pozivajući političare i lidere političkih partija da postignu neophodan politički sporazum, jer reforme nisu neophodne samo da bi se zadovoljili uslovi EU, nego predstavljaju interes BiH i svih njenih građana. On je izrazio svoju zabrinutost i razočarenje da uslovi za

potpisivanje SSP nisu još ispunjeni. Komesar Rehn je istakao da BiH može od same Evropske unije naučiti korisnu lekciju, koja uskoro slavi 50.-u godišnjicu, a koja je osnovana 1957. godine, samo 12 godina poslije Drugog svjetskog rata. Filozofija intergracije u EU jeste jedinstvo u različitostima, s obzirom na to da Evropu čine brojne kulture, religije i narodi.

Komesar se takođe susreo sa gosp. Nikolom Špirićem, predsjedavajućim Vijeća ministara BiH i gosp. Svenom Alkalajem, ministrom vanjskih poslova BiH. Na zajedničkoj konferenciji za štampu, gosp. Špirić je izrazio svoje žaljenje što ne može na ovoj konferenciji reći da je dogovor o reformama uspješno okončan i da je SSP potpisan. Međutim, on vjeruje da su unutrašnje podjele privremene te je pozvao sve političke partije da se uključe u konstruktivan dijalog i pronadu kompromis kako bi napravili prvi ozbiljan korak ka EU. Komesar Rehn je ponovo naglasio posvećenost Evropske unije i evropsku perspektivu BiH, izražavajući svoju nadu da će SSP sa BiH biti uskoro potpisan što će osigurati da zemlje ne zaostane za svojim susjedima. On je pozvao političke lidere da, čim prije, počnu da saraduju, naglašavajući da je paradoksalno da je intregracija sa EU prioritet, a da uslovi za nju to nisu.

Monitoring procesa reformi

Redovni sastanak o monitoringu procesa reformi okupio je zajedno, 16. marta 2007. godine, predstavnike Vlade BiH i EK. Gosp. Dirk Lang, šef Odjela za Albaniju i BiH pri Generalnoj direkciji za proširenje predvodio je tim EU na ovom sastanku na kojem se razgovaralo o prednostima ili nedostacima, između ostalih, slijedećih procesa i pitanja: restrukturiranje policije, javna uprava, jedinstveni ekonomski prostor, javni emiteri, pranje novca, civilno društvo, politika malih i srednjih preduzeća, fiskalna održivosti i kontrola pravila porijekla.

Govor komesara Rehna upućen članovima Parlamenta BiH

Bosna i Hercegovina 2007. - godina mogućnosti

"Predsjedavajući, ekscelencije, članovi Parlamenta,

Drago mi je što sam ponovo u Sarajevu. Dozvolite da čestitam svim novim ministrima i novoizabranim parlamentarcima. Imate veliku čast da služite svojoj zemlji, a to sa sobom nosi i veliku odgovornost. Želim vam istinski uspjeh.

Upravo sam stigao iz Crne Gore, gdje smo parafirali Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju. To je značajan korak naprijed za Crnu Goru i rezultat napretka koji je ta zemlja ostvarila u ispunjenju ključnih uslova. Nadam se da ću uskoro imati isto takvo zadovoljstvo da parafiram Sporazum sa Bosnom i Hercegovinom. Ali, to se može desiti tek kad se ispune neophodni uslovi.

BiH dio je pretpristupnog procesa EU. Širenje Evropske unije u proteklih deset godina je priča o uspjehu. Pretpristupni proces je zemlje kandidate transformirao u uspješne demokracije i tržišne privrede. Inspirirao je reforme i konsolidirao demokraciju, ljudska prava i vladavinu zakona kao temelj društva.

Lideri Evropske unije nedavno su obnovili svoj konsenzus o širenju. Vrata Evropske unije ostavili su otvorena za zemlje jugoistočne Evrope. Evropska unija će ostati predana vašoj evropskoj perspektivi. U isto vrijeme, od vas i od drugih zemalja koje imaju ambiciju da se priključe Uniji očekujemo da ispunite uslove za bližu integraciju u EU.

U potpunosti sam svjestan značaja koji ljudi na zapadnom Balkanu pridaju mogućnosti putovanja bez viza. Da bi omogućila putovanje po Evropi i da bi unaprijedila poslovne kontakte, Evropska unija pregovara o aranžmanima za vizne olakšice sa svim zemljama zapadnog Balkana. Ulazimo u završne faze tih pregovora. Kad na snagu stupe vizne olakšice i sporazumi o readmisiji, vize za studente i naučne radnike će biti besplatne. Onima koji često putuju, recimo poslovnim ljudima i novinarima, lakše će se izdaviti vize za više ulazaka.

EU će poduzeti i druge mjere na promociji kontakata među građanima zapadnog Balkana i EU. To uključuje stipendije, saradnju u istraživačkim projektima, obrazovanju i kulturu, učešće u programima i agencijama Zajednice, kao i jaču podršku za dijalog građanskog društva.

Još jedan značajan regionalni uspjeh bio je i to što je Sporazum o slobodnoj trgovini u centralnoj Evropi, CEFTA, potpisan u decembru. Taj sporazum je šarenu shemu 32 bilateralna sporazuma preobličio u jedinstven regionalni trgovinski sporazum. To šalje snažan pozitivan signal potencijalnim investitorima. Drago mi je što je BiH poduzela neophodne korake da pristupi CEFTA-i.

Pakt stabilnosti transformira se u pravcu izražavanje regionalne svojine. Uspostavit će se Regionalno vijeće za saradnju, koje će objediniti predstavnike jugoistočne Evrope i međunarodne zajednice. Komisija podržava taj proces, a ja sam zahvalan na ponudi Bosne i Hercegovine da u Sarajevu ugosti budući sekretarijat.

Dragi prijatelji,

Nakon dosta pozitivne 2005. godine, 2006. je bila godina skromnog napretka vaše zemlje u ključnim reformama. Nije to možda bio "*annus horribilis*", ali nije to bila ni dobra godina. Puno više se moglo i trebalo postići.

Rezultat produžene predizborne kampanje je da je program reformi stagnirao. Neophodne reforme ili su propale, ili su vrlo malo napredovale. Politička klima se promijenila, u centar pažnje ulazi nacionalistička retorika. Sadašnja nefunkcionalnost vlade Bosne i Hercegovine je štetna po napredak. To je teško za shvatiti. Vaša zemlja povratkom na mentalitet iz devedesetih ne dobija ništa.

Umjesto toga, trebali bismo 2007. učiniti godinom mogućnosti za Bosnu i Hercegovinu. Bitno je promijeniti kurs - odmaći se od nacionalističkog razmišljanja i mentaliteta nultog rezultata - i ići ka ponovnom pokretanju programa reformi i stvaranju svjetlije budućnosti za građane.

BiH kontinuirano, mada sporo, napreduje ka Evropskoj uniji. Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju će biti prvi ugovorni odnos između Bosne i Hercegovine i EU. Time će se stvoriti čvrst osnov za bližu ekonomsku i političku integraciju. Međutim, pregovore o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju ne možemo zaključiti bez ispunjenja neophodnih uslova. To se posebno odnosi na reformu policije i punu saradnju sa Međunarodnim tribunalom za bivšu Jugoslaviju.

Ali, ja želim biti jasan u jednoj stvari. Ove reforme nisu potrebne prvenstveno da bi se zadovoljila Evropska unija. Reforme su potrebne u korist vaše zemlje i vaših građana. To je pitanje vladavine zakona, što je jedan od temeljnih evropskih principa.

Trebaju nam konkretni rezultati u reformi policije, da bi se unaprijedila sigurnost i borba protiv kriminala u zemlji. Bitno je da se državne i entitetske vlasti zajedno sa političkim strankama, saglase oko reformi u skladu sa prijedlogom Direkcije za policiju i i tri principa Evropske unije.

Zabrinut sam i razočaran odsustvom saglasnosti po pitanju reforme policije. Bez takve saglasnosti neće biti ni Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju. Političari koji su odgovorni za odgađanje reformi i blokiranja vlade sprječavaju Bosnu i Hercegovinu u ostvarenju svojih evropskih ambicija. Da li zaista želite propustiti evropski voz, jer se beskraino svađate na stanicama? To je ono što se trenutno dešava. Od mene u tome ne očekujte saosjećanje.

Drugo, BiH mora dokazati da u njoj postoji vladavina zakona i da poštuje svoje međunarodne obaveze. Upravo zato je potpuna saradnja sa Tribunalom uslov za potpisivanje i zaključivanje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju. Posebno tražim od Republike Srpske da dalje unaprijedi svoju saradnju sa Tribunalom. Napori na pronalaženju bjegunaca i ukidanju mreža podrške ratnim zločinima bi se trebali nastaviti, sa još većom riješenošću.

Nedavna presuda Međunarodnog suda pravde mora se prihvatiti i poštovati. I to je pitanje vladavine zakona. Presuda potvrđuje da je u Srebrenici izvršen genocid i potertava punu saradnju sa Tribunalom.

Treće, moramo vidjeti napredak u reformama javnih emitera i javne uprave. Federacija tek treba da usvoji svoj Zakon o javnim RTV emiterima.

Ustavne reforme od suštinskog su značaja za budućnost Bosne i Hercegovine. Neophodno je zemlju učiniti funkcionalnijom, efikasnijom i priuštivijom. Taj proces treba da predvodi Bosna i Hercegovina, na osnovu konsenzusa, uz podršku entiteta i naroda. O ustavnim promjenama, uključujući i proces i sadržaj, moraju odlučiti politički lideri. Komisija je spremna da podrži rad na tome, i kroz finansijsku i kroz pomoć eksperata. Poticem vas da usvojite prošlogodišnji aprilski paket, kao značajan prvi korak ka ambicioznijim ciljevima.

Dame i gospodo,

Od Bosne i Hercegovine će se u ovom izazovnom vremenu tražiti teški napori. Ali, upravo u takvom vremenu politički lideri moraju da se uzdignu iznad stranačkih interesa i pokažu pravo državljanstvo.

Historija evropskih integracija pokazuje da je moguće postići jedinstvo u različitosti. Evropska unija je, prije svega, zajednica vrijednosti demokracije, ljudskih prava i vladavine zakona - a ne pitanje jedne vjere ili etničke pripadnosti. Slično tome, različitost je i u srži Bosne i Hercegovine. Ono što može biti izvor velikih problema, može se i preokrenuti u snagu. U mnogim se ključnim pitanjima vaši entiteti takmiče protiv države, ili međusobno, umjesto da saraduju za zajedničko dobro. To je stvar kratkovidnosti.

Napredak ka evropskim integracijama ne smije se posmatrati kao igra nultog rezultata između entiteta i različitih nacionalnosti. Filozofija i praksa evropskih integracija predstavlja upravo suprotno - u pitanju je stvaranje situacija u kojima su obje strane na dobitku, i u kojima se suvereniteti ujedinjuju za zajedničko dobro.

BiH će moći ići ka Evropskoj uniji samo kao jedna zemlja. Lideri i građani moraju zajedno raditi na ostvarenju zajedničkih ciljeva. To daje najbolje rezultate.

Razmislite o porijeklu Evropske unije, koja ove sedmice slavi pedesetu godišnjicu. 1957. godine, 12 godina nakon Drugog svjetskog rata, šest zemalja odlučile su da zajedno rade na konsolidaciji mira, promociji pomirenja i ostvarenju boljeg života za svoje građane. Ostatak je ušao u historiju: od tada su rezultati nešto izuzetno.

Razmislite o Bosni i Hercegovini, dvanaest godina nakon rata u vašoj zemlji, sad je trenutak da svi lideri i svi narodi rade zajedno, za svjetliju evropsku budućnost.

Radujem se što ću s vama raditi na ostvarenju našeg zajedničkog cilja."

Narednih 50 godina

Muškarci i žene koji su 1957. godine osnovali EU bili su veliki vizionari. Ali čak ni oni nisu mogli zamisliti kako će Evropa i svijet izgledati 50 godina kasnije. Zato je teško reći što će nam narednih 50 godina donijeti. Ali mi već znamo koji su to najveći izazovi sa kojima ćemo se susretati i koje ćemo morati rješavati.

Suočavanje sa globalizacijom - Ovo će biti uloga EU koja će pomoći da se održi blagostanje evropljana u svijetu globalizacije. Ovo znači osiguravanje radnih mjesta i ekonomski razvoj, podstičući ekonomsku konkurentnost, ujedno unaprijeđujući socijalno blagostanje. EU investicije u visoku tehnologiju i naučna istraživanja biće ključni faktor u postizanju ovoga cilja. Globalizacija se nekada smatrala načinom na koji su i bogate i siromašne zemlje mogle ostvariti korist od ekonomskih i finansijskih integracija na svjetskom nivou, ali danas možemo vidjeti da ona kao svoj rezultat ima pobjednike i gubitnike. Pritisak imigranata koji će u EU stizati sa svih strana će stalno rasti. I kako ne postoje unutrašnje granice, neophodna su zajednička pravila za vanjske granice.

Globalno zagrijavanje - U vezi sa emisijom gasova koji izazivaju "efekat staklenika", globalno zagrijavanje se posmatra kao velika ekološka prijetnja vladama i građanima EU jer temperature u svim djelovima svijeta nastavljaju da rastu. EU nastoji svim silama podstaći međunarodnu akciju za rješavanje ovog problema. Evropska unija djeluje na unutrašnjem planu kako bi smanjila emisiju štetnih gasova do 2012. godine a skladu s obavezama koje proizilaze iz Deklaracije iz Kiota. EU je, potom, spremna i na značajne redukcije kao dio usklađenih globalnih napora. Dio rješenja je djelotvornije koristiti energiju i proizvoditi više iz obnovljivih izvora unutar EU koji imaju nisku razinu zagađenja okoline. EU takođe mora nabaviti više "čiste" energije iz pouzdanih vanjskih izvora s obzirom da su njeni vlastiti izvori i rezerve nafte i gasa iscrpljene. Kako bi odgovorila na ove izazove EU promovise obnovljive izvore kako što su solarni i izvori koji proizvode energiju uz pomoć vjetra i biomase smatrajući da će tako odgovoriti na rastuću potrebu za energijom i ostvariti cilj da se sačuva do 20% potrošene energije do 2020. godine koristeći energiju na djelotvorniji način. Kako bi u budućnosti osigurala energiju iz izvora van Unije, ona traže da se uspostave stabilni odnosi sa zemljama koje su energetske bogate, poput Rusije.

Evropa u svijetu - Koliko se dalje EU može proširiti? Uticaj daljeg proširivanja predmet je zabrinutosti nekih evropljana. EU će morati definisati svoja

ograničenja a to mora učiniti uz puno učešće i koncenzus svojih građana. Što je Unija veća, to su veće i njene odgovornosti. U svijetu koji se neprekidno mijenja, koji je složan i nestabilan, EU će biti pozvana da proširi mir i stabilnost i van svojih granica. Kako bi to učinila, Unija mora uzeti veće učešće u prevenciji sukoba i očuvanja mira, iskoristiti svoj uticaj da se uspostave bolja i poštenija pravila u svjetskoj trgovini, i zadržati, kada god je to neophodno, svoju ulogu u pružanju humanitarne podrške i razvojne pomoći.

Ohrabivanje demokratije i građanskog učešća - Kako bi odgovorila na izazove sa kojima će se susresti u narednih 50 godina, EU će trebati bolje zakonske i instrumente menadžmenta. Prvi pokušaj da se oni uspostave zaustavljen je onda kada su glasači u Francuskoj i Nizozemskoj 2005. godine odbili Načrt ustava EU. Lideri EU su došli do zaključka da je jedan od razloga zbog kojih su građani odbili Načrt taj što građani EU vjeruju da su loše informisani o Evropi i da ne učestvuju u procesima odlučivanja. Kao rješenje za ovo, poduzeto je više inicijativa kako bi se ponovo uspostavio kontakt sa građanima i kako bi im se pojasnila pitanja buduće politike, uključujući i institucionalne reforme koje će biti neophodno provesti u narednim godinama kako bi se osiguralo djelotvorno funkcionisanje EU u 21. vijeku.

25. mart 1957. - Potpisivanje Rimskog ugovora:

Paul-Henri Spaak, belgijski ministar vanjskih poslova, Jean-Charles Snoy et d'Oppuers, šef Belgijske delegacije na Međudržavnoj konferenciji, Christian Pineau, francuski ministar vanjskih poslova, Maurice Faure, francuski državni sekretar za vanjske poslove, Konrad Adenauer, njemački federalni kancelar, Walter Hallstein, državni sekretar pri njemačkom federalnom ministarstvu za vanjske poslove, Antonio Segni, italijanski premijer, Gaetano Martino, italijanski ministar vanjskih poslova, Joseph Bech, predsjednik Vlade Luksemburga i ministar vanjskih poslova, vanjske trgovine i uzgoja vinove loze, Joseph Luns, holandski ministar vanjskih poslova, Johannes Linthorst Homan, šef Holandske delegacije na Međudržavnoj konferenciji
(s lijeva na desno)